

**Rozkład materiału a wymagania podstawy programowej
dla I klasy czteroletniego liceum i pięcioletniego technikum. Zakres rozszerzony**

TEMAT	LICZBA GODZIN	WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ
ZBIORY 7 h		
Zbiory i działania na zbiorach	2	
Przedziały liczbowe	2	I. Liczby rzeczywiste. Zakres podstawowy Uczeń: 6) posługuje się pojęciem przedziału liczbowego, zaznacza przedziały na osi liczbowej.
Powtórzenie, praca klasowa i jej omówienie	3	
WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE 14 h – 18 h		
Zapisywanie i przekształcanie wyrażeń algebraicznych	2	II. Wyrażenia algebraiczne. Zakres podstawowy Uczeń: 2) dodaje, odejmuje i mnoży wielomiany jednej i wielu zmiennych. III.* Tworzenie wyrażeń algebraicznych z jedną i z wieloma zmiennymi Uczeń: 3) Zapisuje zależności przedstawione w zadaniach w postaci wyrażeń algebraicznych jednej lub kilku zmiennych. IV.* Przekształcanie wyrażeń algebraicznych. Sumy algebraiczne i działania na nich. Uczeń: 1) porządkuje jednomiany i dodaje jednomiany podobne (tzn. różniące się jedynie współczynnikiem liczbowym); 2) dodaje i odejmuje sumy algebraiczne, redukując wyrazy podobne; 3) mnoży sumy algebraiczne przez jednomian i dodaje wyrażenia powstałe z mnożenia sum algebraicznych przez jednomiany; 4) mnoży dwumian przez dwumian, redukując wyrazy podobne.
Wylączanie wspólnego czynnika przed nawias	2-3	II. Wyrażenia algebraiczne. Zakres podstawowy Uczeń: 3) wylącza poza nawias jednomian z sumy algebraicznej. II. Wyrażenia algebraiczne. Zakres rozszerzony Uczeń: 2) rozkłada wielomiany na czynniki metodą wylączania wspólnego czynnika przed nawias oraz metodą grupowania wyrazów.
Wzory skróconego mnożenia	2-3	II. Wyrażenia algebraiczne. Zakres podstawowy Uczeń: 1) stosuje wzory skróconego mnożenia na: $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$. II. Wyrażenia algebraiczne. Zakres rozszerzony. Uczeń:

		5) korzysta ze wzorów na: $a^3 + b^3$, $a^3 - b^3$, $a^n - b^n$, $(a + b)^n$ i $(a - b)^n$. Twierdzenia, dowody. Zakres rozszerzony. 2. Wzór dwumianowy Newtona. Wzory skróconego mnożenia na $a^n \pm b^n$ (...).
Przekształcanie wzorów	2	VI.* Równania z jedną niewiadomą. Uczeń: 5) przekształca proste wzory, aby wyznaczyć zadaną wielkość we wzorach geometrycznych (np. pól figur) i fizycznych (np. dotyczących prędkości, drogi i czasu).
Twierdzenia. Dowodzenie twierdzeń	3-5	I. Liczby rzeczywiste. Zakres podstawowy Uczeń: 2) przeprowadza proste dowody dotyczące podzielności liczb całkowitych i reszt z dzielenia. Twierdzenia, dowody. Zakres podstawowy. 1. Istnienie nieskończenie wielu liczb pierwszych.
Powtórzenie, praca klasowa i jej omówienie	3	
POTĘGI I PIERWIĄSTKI 11 h		
Potęgi o wykładnikach całkowitych	2	I. Liczby rzeczywiste. Zakres podstawowy Uczeń: 1) wykonuje działania (dodawanie, odejmowanie, mnożenie, dzielenie, potęgowanie, pierwiastkowanie, logarytmowanie) w zbiorze liczb rzeczywistych; 4) stosuje związek pierwiastkowania z potęgowaniem oraz prawa działań na potęgach i pierwiastkach; 5) stosuje monotoniczność potęgowania, w szczególności własności: jeśli $x < y$ oraz $a > 1$, to $a^x < a^y$, zaś gdy $x < y$ i $0 < a < 1$, to $a^x > a^y$; 8) wykorzystuje własności potęgowania i pierwiastkowania w sytuacjach praktycznych, w tym do obliczania procentów składanych, zysków z lokat i kosztów kredytów. Twierdzenia, dowody. Zakres podstawowy. 4. Podstawowe własności potęg (o wykładnikach całkowitych wymiernych) i logarytmów.
Pierwiastki	2	I. Liczby rzeczywiste. Zakres podstawowy Uczeń: 1) wykonuje działania (dodawanie, odejmowanie, mnożenie, dzielenie, potęgowanie, pierwiastkowanie, logarytmowanie) w zbiorze liczb rzeczywistych; 3) stosuje własności pierwiastków dowolnego stopnia, w tym pierwiastków stopnia nieparzystego z liczb ujemnych; 4) stosuje związek pierwiastkowania z potęgowaniem oraz prawa działań na potęgach i pierwiastkach. Twierdzenia, dowody. Zakres podstawowy 2. Niewymierność liczby $\sqrt{2}$ (...).
Potęgi o wykładnikach wymiernych	2	I. Liczby rzeczywiste. Zakres podstawowy. Uczeń: 1) wykonuje działania (dodawanie, odejmowanie, mnożenie, dzielenie, potęgowanie, pierwiastkowanie, logarytmowanie) w zbiorze liczb rzeczywistych;

		4) stosuje związek pierwiastkowania z potęgowaniem oraz prawa działań na potęgach i pierwiastkach; 5) stosuje monotoniczność potęgowania, w szczególności własności: jeśli $x < y$ oraz $a > 1$, to $a^x < a^y$, zaś gdy $x < y$ i $0 < a < 1$, to $a^x > a^y$.
Potęgi o wykładnikach rzeczywistych	2	I. Liczby rzeczywiste. Zakres podstawowy Uczeń: 1) wykonuje działania (dodawanie, odejmowanie, mnożenie, dzielenie, potęgowanie, pierwiastkowanie, logarytmowanie) w zbiorze liczb rzeczywistych; 4) stosuje związek pierwiastkowania z potęgowaniem oraz prawa działań na potęgach i pierwiastkach; 5) stosuje monotoniczność potęgowania, w szczególności własności: jeśli $x < y$ oraz $a > 1$, to $a^x < a^y$, zaś gdy $x < y$ i $0 < a < 1$, to $a^x > a^y$.
Powtórzenie, praca klasowa i jej omówienie	3	
LOGARYTMY 7 h – 8 h		
Pojęcie logarytmu	2	I. Liczby rzeczywiste. Zakres podstawowy Uczeń: 1) wykonuje działania (dodawanie, odejmowanie, mnożenie, dzielenie, potęgowanie, pierwiastkowanie, logarytmowanie) w zbiorze liczb rzeczywistych; 8) wykorzystuje własności potęgowania i pierwiastkowania w sytuacjach praktycznych, w tym do obliczania procentów składanych, zysków z lokat i kosztów kredytów; 9) stosuje związek logarytmowania z potęgowaniem, posługuje się wzorami na logarytm iloczynu, logarytm ilorazu i logarytm potęgi.
Własności logarytmów	2-3	Twierdzenia, dowody. Zakres podstawowy 2. Niewymierność liczby $\log_2 5$ (...). 4. Podstawowe własności potęg (o wykładnikach całkowitych i wymiernych) i logarytmów. I. Liczby rzeczywiste. Zakres rozszerzony Uczeń: (...) stosuje wzór na zamianę podstawy logarytmu.
Powtórzenie, praca klasowa i jej omówienie	3	
RÓWNANIA, NIERÓWNOŚCI, UKŁADY RÓWNAŃ 21 h – 25 h		
Rozwiązywanie równań	2-3	III. Równania i nierówności. Zakres podstawowy Uczeń: 1) przekształca równania (...) w sposób równoważny, w tym na przykład przekształca równoważnie równanie $\frac{5}{x+1} = \frac{x+3}{2x-1}$; 2) interpretuje równania liniowe (...) sprzeczne oraz tożsamościowe.
Wielkości wprost proporcjonalne i odwrotnie	2	VII.* Proporcjonalność prosta. Uczeń: 1) podaje przykłady wielkości wprost proporcjonalnych;

proporcjonalne		2) wyznacza wartość przyjmowaną przez wielkość wprost proporcjonalną w przypadku konkretnej zależności proporcjonalnej, na przykład wartość zakupionego towaru w zależności od liczby sztuk towaru; 3) stosuje podział proporcjonalny.
Rozwiązywanie nierówności	2-3	III. Równania i nierówności. Zakres podstawowy Uczeń: 1) przekształca (...) nierówności w sposób równoważny; 2) interpretuje (...) nierówności liniowe sprzeczne oraz tożsamościowe; 3) rozwiązuje nierówności liniowe z jedną niewiadomą.
Równania i nierówności z wartością bezwzględną	4	I. Liczby rzeczywiste. Zakres podstawowy Uczeń: 7) stosuje interpretację geometryczną i algebraiczną wartości bezwzględnej, rozwiązuje równania typu: $ x + 4 = 5$. III. Równania i nierówności. Zakres rozszerzony. Uczeń: 4) rozwiązuje równania i nierówności z wartością bezwzględną.
Układy równań	3	IV. Układy równań. Zakres podstawowy Uczeń: 1) rozwiązuje układy równań liniowych z dwiema niewiadomymi, podaje interpretację geometryczną układów oznaczonych, nieoznaczonych i sprzecznych.
Układy oznaczone, nieoznaczone i sprzeczne	2-3	IV. Układy równań. Zakres podstawowy Uczeń: 1) rozwiązuje układy równań liniowych z dwiema niewiadomymi, podaje interpretację geometryczną układów oznaczonych, nieoznaczonych i sprzecznych.
Zadania tekstowe	3-4	IV. Układy równań. Zakres podstawowy. Uczeń: 2) stosuje układy równań do rozwiązywania zadań tekstowych.
Powtórzenie, praca klasowa i jej omówienie	3	
FUNKCJE 21 h – 25 h		
Pojęcie funkcji	2-3	V. Funkcje. Zakres podstawowy Uczeń: 1) określa funkcje jako jednoznaczne przyporządkowanie za pomocą opisu słownego, tabeli, wykresu, wzoru (także różnymi wzorami na różnych przedziałach); 2) oblicza wartość funkcji zadanej wzorem algebraicznym; 3) odczytuje i interpretuje wartości funkcji określonych za pomocą tabel, wykresów, wzorów itp., również w sytuacjach wielokrotnego użycia tego samego źródła informacji lub kilku źródeł jednocześnie.
Czytanie wykresów	2-3	V. Funkcje. Zakres podstawowy Uczeń:

		<p>1) określa funkcje jako jednoznaczne przyporządkowanie za pomocą opisu słownego, tabeli, wykresu, wzoru (także różnymi wzorami na różnych przedziałach);</p> <p>3) odczytuje i interpretuje wartości funkcji określonych za pomocą tabel, wykresów, wzorów itp., również w sytuacjach wielokrotnego użycia tego samego źródła informacji lub kilku źródeł jednocześnie;</p> <p>4) odczytuje z wykresu funkcji: dziedzinę, zbiór wartości, miejsca zerowe, przedziały monotoniczności, przedziały, w których funkcja przyjmuje wartości większe (nie mniejsze) lub mniejsze (nie większe) od danej liczby, największe i najmniejsze wartości funkcji (o ile istnieją) w danym przedziale domkniętym oraz argumenty, dla których wartości największe i najmniejsze są przez funkcje przyjmowane.</p>
Wzory i wykresy funkcji	3	<p>V. Funkcje. Zakres podstawowy Uczeń:</p> <p>1) określa funkcje jako jednoznaczne przyporządkowanie za pomocą opisu słownego, tabeli, wykresu, wzoru (także różnymi wzorami na różnych przedziałach);</p> <p>2) oblicza wartość funkcji zadanej wzorem algebraicznym;</p> <p>3) odczytuje i interpretuje wartości funkcji określonych za pomocą tabel, wykresów, wzorów itp., również w sytuacjach wielokrotnego użycia tego samego źródła informacji lub kilku źródeł jednocześnie;</p> <p>4) odczytuje z wykresu funkcji dziedzinę, zbiór wartości, miejsca zerowe, przedziały monotoniczności, przedziały, w których funkcja przyjmuje wartości większe (nie mniejsze) lub mniejsze (nie większe) od danej liczby, największe i najmniejsze wartości funkcji (o ile istnieją) w danym przedziale domkniętym oraz argumenty, dla których wartości największe i najmniejsze są przez funkcje przyjmowane.</p>
Monotoniczność funkcji	2-3	<p>V. Funkcje. Zakres podstawowy Uczeń:</p> <p>4) odczytuje z wykresu funkcji dziedzinę, zbiór wartości, miejsca zerowe, przedziały monotoniczności, przedziały, w których funkcja przyjmuje wartości większe (nie mniejsze) lub mniejsze (nie większe) od danej liczby, największe i najmniejsze wartości funkcji (o ile istnieją) w danym przedziale domkniętym oraz argumenty, dla których wartości największe i najmniejsze są przez funkcje przyjmowane.</p> <p>V. Funkcje. Zakres rozszerzony Uczeń:</p> <p>3) dowodzi monotoniczności funkcji zadanej wzorem, jak w przykładzie: wykaż, że funkcja $f(x) = \frac{x-1}{x+2}$ jest monotoniczna w przedziale $(-\infty; -2)$.</p>
Wzór i wykres funkcji liniowej	3-4	<p>V. Funkcje. Zakres podstawowy Uczeń:</p> <p>1) określa funkcje jako jednoznaczne przyporządkowanie za pomocą opisu słownego, tabeli, wykresu, wzoru (także różnymi wzorami na różnych przedziałach);</p> <p>2) oblicza wartość funkcji zadanej wzorem algebraicznym;</p> <p>3) odczytuje i interpretuje wartości funkcji określonych za pomocą tabel, wykresów, wzorów itp., również w sytuacjach wielokrotnego użycia tego samego źródła informacji lub kilku źródeł jednocześnie;</p> <p>5) interpretuje współczynniki występujące we wzorze funkcji liniowej.</p>
Własności funkcji liniowej	4	<p>V. Funkcje. Zakres podstawowy Uczeń:</p> <p>5) interpretuje współczynniki występujące we wzorze funkcji liniowej;</p>

		6) wyznacza wzór funkcji liniowej na podstawie informacji o jej wykresie lub o jej własnościach; 11) wykorzystuje własności funkcji liniowej do interpretacji zagadnień geometrycznych, fizycznych itp., także osadzonych w kontekście praktycznym.
Proporcjonalność prosta i odwrotna	2	VII.* Proporcjonalność prosta. Uczeń: 1) podaje przykłady wielkości wprost proporcjonalnych; 2) wyznacza wartość przyjmowaną przez wielkość wprost proporcjonalną w przypadku konkretnej zależności proporcjonalnej, na przykład wartość zakupionego towaru w zależności od liczby sztuk towaru; 3) stosuje podział proporcjonalny. V. Funkcje. Zakres podstawowy Uczeń: 13) posługuje się funkcją $f(x) = \frac{a}{x}$, w tym jej wykresem, do opisu i interpretacji zagadnień związanych z wielkościami odwrotnie proporcjonalnymi, również w zastosowaniach praktycznych.
Powtórzenie, praca klasowa i jej omówienie	3	
RÓWNANIA KWADRATOWE 10 h – 11 h		
Równania kwadratowe w najprostszej postaci	2	III. Równania i nierówności. Zakres podstawowy Uczeń: 4) rozwiązuje równania (...) kwadratowe.
Wyróżnik równania kwadratowego. Rozwiązywanie równań	3	III. Równania i nierówności. Zakres podstawowy Uczeń: 4) rozwiązuje równania (...) kwadratowe. IV. Układy równań. Zakres rozszerzony. Uczeń: rozwiązuje układy równań liniowych i kwadratowych z dwiema niewiadomymi, które można sprowadzić do równania kwadratowego lub liniowego, a które nie są trudniejsze niż $\begin{cases} x^2 + y^2 + ax + by = c \\ x^2 + y^2 + dx + ey = f \end{cases}$ Twierdzenia, dowody. Zakres podstawowy 3. Wzory na pierwiastki trójmianu kwadratowego.
Wzory Viète'a	2-3	III. Równania i nierówności. Zakres rozszerzony Uczeń: 3) stosuje wzory Viète'a dla równań kwadratowych. Twierdzenia, dowody. Zakres rozszerzony. 4. Wzory Viète'a.
Powtórzenie, praca klasowa i jej omówienie	3	

WEKTORY. PRZEKSZTAŁCANIE WYKRESÓW FUNKCJI 13 h – 17 h		
Wektory. Działania na wektorach	2	IX. Geometria analityczna na płaszczyźnie kartezjańskiej. Zakres rozszerzony Uczeń: 3) zna pojęcie wektora i oblicza jego współrzędne oraz długość, dodaje wektory i mnoży wektor przez liczbę, oba te działania wykonuje zarówno analitycznie, jak i geometrycznie.
Wektory w układzie współrzędnych	3	
Działania na wektorach w układzie współrzędnych	3	
Przekształcanie wykresów funkcji	3	V. Funkcje. Zakres podstawowy Uczeń: 12) na podstawie wykresu funkcji $y = f(x)$ szkicuje wykresy funkcji $y = f(x - a)$, $y = f(x) + b$.
Przekształcanie wykresów funkcji (cd.)	3	V. Funkcje. Zakres rozszerzony Uczeń: 1) na podstawie wykresu funkcji $y = f(x)$ rysuje wykresy funkcji $y = -f(x)$, $y = f(-x)$.
Powtórzenie, praca klasowa i jej omówienie	3	
FUNKCJA KWADRATOWA 22 h – 25 h		
Parabola	2	V. Funkcje. Zakres podstawowy Uczeń: 7) szkicuje wykres funkcji kwadratowej zadanej wzorem.
Wzór funkcji kwadratowej w postaci ogólnej i kanonicznej	2-3	V. Funkcje. Zakres podstawowy. Uczeń: 8) interpretuje współczynniki występujące we wzorze funkcji kwadratowej w postaci ogólnej, kanonicznej i iloczynowej (jeśli istnieje); 9) wyznacza wzór funkcji kwadratowej na podstawie informacji o tej funkcji lub o jej wykresie; 11) wykorzystuje własności funkcji liniowej i kwadratowej do interpretacji zagadnień geometrycznych, fizycznych itp., także osadzonych w kontekście praktycznym.
Wzór funkcji kwadratowej w postaci iloczynowej	2-3	V. Funkcje. Zakres podstawowy. Uczeń: 8) interpretuje współczynniki występujące we wzorze funkcji kwadratowej w postaci ogólnej, kanonicznej i iloczynowej (jeśli istnieje); 9) wyznacza wzór funkcji kwadratowej na podstawie informacji o tej funkcji lub o jej wykresie.
Funkcja kwadratowa - podsumowanie	2-3	V. Funkcje. Zakres podstawowy Uczeń: 8) interpretuje współczynniki występujące we wzorze funkcji kwadratowej w postaci ogólnej, kanonicznej i iloczynowej (jeśli istnieje); 9) wyznacza wzór funkcji kwadratowej na podstawie informacji o tej funkcji lub o jej wykresie; 10) wyznacza największą i najmniejszą wartość funkcji kwadratowej w przedziale domkniętym;

		11) wykorzystuje własności funkcji liniowej i kwadratowej do interpretacji zagadnień geometrycznych, fizycznych itp., także osadzonych w kontekście praktycznym.
Nierówności kwadratowe	3	III. Równania i nierówności. Zakres podstawowy Uczeń: 3) rozwiązuje równania i nierówności kwadratowe.
Zastosowanie funkcji kwadratowej	3	V. Funkcje. Zakres podstawowy Uczeń: 11) wykorzystuje własności funkcji liniowej i kwadratowej do interpretacji zagadnień geometrycznych, fizycznych itp., także osadzonych w kontekście praktycznym. XIII. Optymalizacja i rachunek różniczkowy. Zakres podstawowy Uczeń: rozwiązuje zadania optymalizacyjne w sytuacjach dających się opisać funkcją kwadratową.
Równania i nierówności z parametrem	5	III. Równania i nierówności. Zakres rozszerzony. Uczeń: 3) stosuje wzory Viète'a dla równań kwadratowych; 5) analizuje równania i nierówności liniowe z parametrami oraz równania i nierówności kwadratowe z parametrami, w szczególności podaje warunki, przy których rozwiązania mają żadaną własność, i wyznacza rozwiązania w zależności od parametrów.
Powtórzenie, praca klasowa i jej omówienie	3	

* Zagadnienia z podstawy programowej dla szkoły podstawowej dla klas VII-VIII

(...) Oznacza, że zapis z podstawy został skrócony – pominięte zostały te treści, które nie są realizowane przy danym zagadnieniu (zostały uwzględnione wcześniej, albo będą uzupełnione później)